

JOUKKOLIIKENNE
Hämeenlinnan kaupungin viranomainen

EU:N Palvelusopimusasetuksen
7 artiklan 1.kohdan mukainen

JOUKKOLIIKENTEEEN YHDISTELMÄRAPORTTI
vuodesta 2022

SISÄLLYSLUETTELO

1	Raportin tausta ja tarkoitus	3
2	Hämeenlinnan kaupungin viranomaisalue	3
3	Julkisen palvelun hintavelvoitteet	4
3.1	Asiakashinnat (Waltti)	4
4	kilpailutetut julkisen liikenteen harjoittajat sekä korvaukset, ja yksinoikeudet, joita niille on myönnetty korvauksena julkisen palvelun veloitteen täyttämistä	5
4.1	Vuonna 2022 voimassa olleet käyttöoikeussopimukset.....	5
4.1.1	Sopimusten luonne	5
4.1.2	Taksipalvelu Mutta Oy	5
4.1.3	Lehdon Liikenne Oy.....	5
4.1.4	Valkeakosken Liikenne Oy.....	5
4.1.5	Vekka Liikenne Oy.....	5
4.1.6	Tilausliikenne Ali-Vehmas Ay.....	6
4.2	Vuonna 2022 voimassa olleet bruttosopimukset	6
4.2.1	Sopimusten luonne	6
4.2.2	Bus Travel Oy Reissu Ruoti.....	6
4.2.3	Länsilinjat Oy	6
4.2.4	Mikkolan Liikenne Oy.....	6
4.2.5	Vekka Group Oy (Miodex Oy)	7
4.2.6	Pekolan Liikenne Oy	8
5	Vertailu edellisiin vuosiin	8
5.1	Liikennöintikorvaukset.....	8
5.2	Lipputulot bruttosopimusliikenteessä	8
5.3	Yhteenvetotaulukko	8
5.4	Valtionavustus	9
5.5	Nousujen tarkastelu	9

1 RAPORTIN TAUSTA JA TARKOITUS

Raportin julkaiseminen perustuu EU:n palvelusopimusasetukseen:

Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 1370/2007, annettu 23. päivänä loka-kuuta 2007, rautateiden ja maanteiden julkisista henkilöliikennepalveluista sekä neuvoston asetusten (ETY) N:o 1191/69 ja (ETY) N:o 1107/70 kumoamisesta

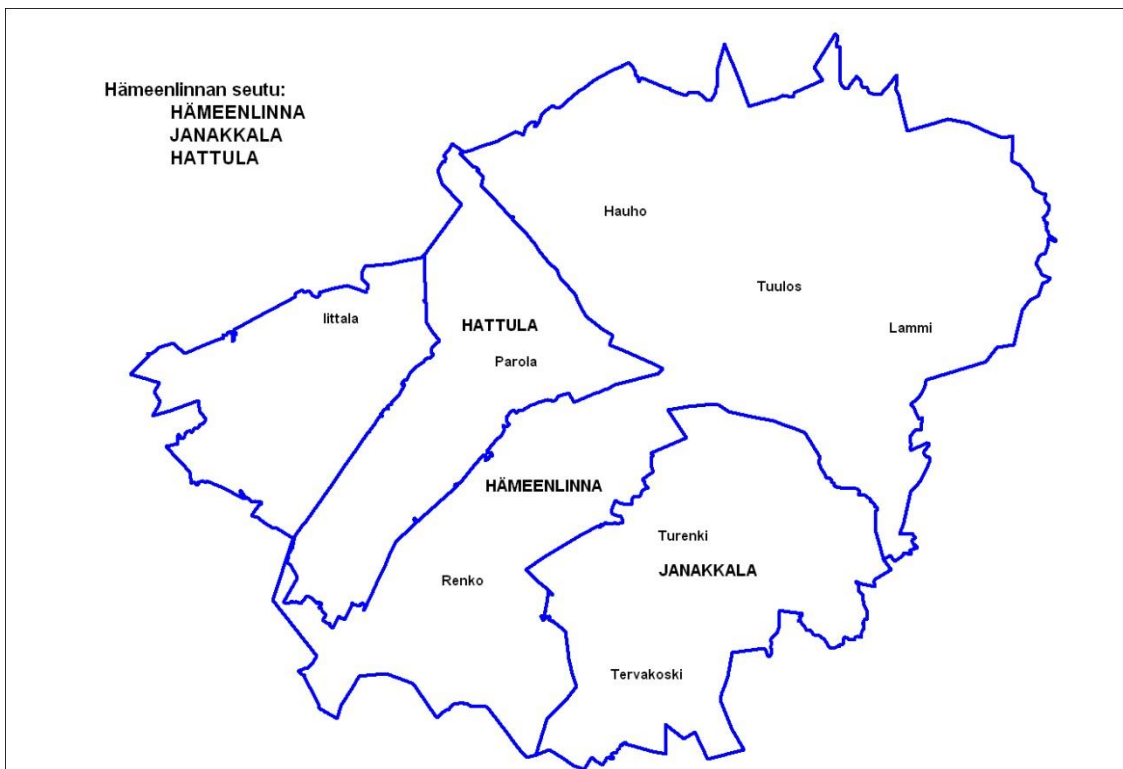
7 artikla

Julkaiseminen

1. Toimivaltaisen viranomaisen on julkaistava kerran vuodessa yhdistelmäraportti, jossa selostetaan sen toimivaltaan kuuluvat julkisen palvelun velvoitteet, valitut julkisen liikenteen harjoittajat sekä korvaukset, joita niille on maksettu, ja yksinoikeudet, joita niille on myönnetty korvauksena julkisen palvelun velvoitteiden täyttämistä. Raportissa erotetaan toisistaan linja-autoliikenne ja raideliikenne ja sen pohjalta on voitava valvoa ja arvioida julkisen liikenneverkon suorituskykyä, laatua ja rahoitusta, ja siinä on tarpeen mukaan annettava tietoja myönnettyjen yksinoikeuksien luonteesta ja laajuudesta.

2 HÄMEENLINNAN KAUPUNGIN VIRANOMAISALUE

Hämeenlinnan kaupungin joukkoliikenneviranomaisen alueeseen kuuluu kolme kuntaa: Hämeenlinna, Janakkala ja Hattula. Väestömäärä on noin 94 000 asukasta.

3 JULKISEN PALVELUN HINTAVELVOITTEET

Hämeenlinnan kaupungin viranomaisalueella vuonna 2022 voimassa olleet hintavelvoitteet on lueteltu alla. Seudulla on käytössä lippu- ja maksujärjestelmä Waltti.

3.1 Asiakashinnat (Waltti)

Asiakashinnat Waltti, sis. alv

Vuonna 2022 (sis. Alv)

Vyöhykkeet

	A	B	C	AB	BC	ABC	D
Kertalippu € / matka							
Aikuinen	3,40 €	3,40 €	3,40 €	5,00 €	5,00 €	6,80 €	2,00 €
Lapsi (7-16 v)	1,70 €	1,70 €	1,70 €	2,50 €	2,50 €	3,40 €	1,00 €
Palvelulinja	2,50 €	2,50 €	2,50 €	2,50 €	2,50 €	2,50 €	
Arvolippu € / matka							
Aikuinen/Opiskelija	2,40 €	2,40 €	2,40 €	3,50 €	3,50 €	4,80 €	2,00 €
Lapsi (7-16 v)	1,70 €	1,70 €	1,70 €	2,50 €	2,50 €	3,40 €	1,00 €
Seniori (yli 70v.) klo 9-14	1,70 €	1,70 €	1,70 €	2,50 €	2,50 €	3,40 €	1,70 €
Palvelulinja	2,50 €	2,50 €	2,50 €	2,50 €	2,50 €	2,50 €	
Kausilippu € / 30 pv							
Aikuinen (myös mobiilissa)	54,00 €			70,00 €	70,00 €	82,00 €	
Lapsi (7-16 v) (myös mobiilissa)	38,00 €			49,00 €	49,00 €	58,00 €	
Opiskelija	38,00 €			49,00 €	49,00 €	58,00 €	
Toisen asteen opiskelija (Kela-tuettu)	43,00 €			43,00 €	43,00 €	43,00 €	
Toisen asteen KELA op. ½kk lippu (10-14 päivää)	21,50 €			21,50 €	21,50 €	21,50 €	
Kausilippu € / 90 pv							
Aikuinen	156,00 €			201,00 €	201,00 €	236,00 €	
Lapsi (7-16 v)	110,00 €			142,00 €	142,00 €	167,00 €	
Kausilippu € / 180 pv							
Aikuinen	308,00 €			399,00 €	399,00 €	467,00 €	
Lapsi (7-16 v)	217,00 €			280,00 €	280,00 €	331,00 €	
Waltti Mobiililippu € / matka							
Aikuinen	2,70 €	2,70 €	2,70 €	3,80 €	3,80 €	5,10 €	
Lapsi (7-16 v)	1,70 €	1,70 €	1,70 €	2,50 €	2,50 €	3,40 €	
Palvelulinja (Tassu, Kyläpussit)	2,50 €	2,50 €	2,50 €				
Waltti Lähimaksu € / matka							
Aikuinen	2,40 €	2,40 €	2,40 €	3,50 €	3,50 €	4,80 €	

Kela-tuetun matkalipun voi ostaa toisen asteen opiskelija, joka on saanut Kelan päätöksen koulu-matkatuesta ja oppilaitoksen ostotodistuksen lippua varten. Opiskelijalipun voi ostaa silloin, kun opiskelu on päätoimista ja opiskelu johtaa ammattiin/tutkintoon sekä lukukauden pituus on vähintään kahdeksan kuukautta.

4 KILPAILUTETUT JULKISEN LIIKENTEN HARJOITTAJAT SEKÄ KORVAUKSET, JA YKSINOIKEUDET, JOITA NIILLE ON MYÖNNETTY KORVAUKSENA JULKISEN PALVELUN VELVOITTEEN TÄYTTÄMISESTÄ

4.1 Vuonna 2022 voimassa olleet käyttöoikeussopimukset

4.1.1 Sopimusten luonne

Hämeenlinnan kaupungin viranomaisalueella ennen kesää 2017 tehdyt bussiliikenteen hankintasopimukset ovat kaikki käyttöoikeussopimuksia. Luvussa 3 määritetyt hinta velvoitteet koskevat kaikkia käyttöoikeussopimuksia soveltuvin osin liikennöintialueen ja linjatyyppin mukaan.

4.1.2 Taksipalvelu Mutta Oy

HML/404/08.01.01/2020 Kohde H5, Hauhon kyläbussi
Palvelulinja Kyläpussin osuus, käyttöoikeussopimus

- opetuspalveluiden, vammaispalveluiden ja ikäihmisten palveluiden kanssa yhdessä järjestetyn tarjouskilpailun perusteella Hauhon palvelulinja Kyläpussin liikennöinti 11.8.2021 – peruskoulujen alku elokuu 2024, jatko-optio on max 2 vuotta.
- vuonna 2022 korvaus **47450,23 €** (alv 0 %).

4.1.3 Lehdon Liikenne Oy

HML/617/08.01.01/2019 käyttöoikeussopimus, palveluliikenne

- Janakkalan palvelulinja Tassu-bussi ja yhdistetyt kuljetukset, 3.6.2019 – 8/2024. Jatko-optiomahdollisuus 3 vuotta.
- Sopimus ja korvaus sisältävät palvelulinjan lisäksi ikäihmisten, vammaisten ja kouluilaisten yhdistettyjä kuljetuksia.
- vuonna 2022 korvaus **153529,77 €** (alv 0 %).

4.1.4 Valkeakosken Liikenne Oy

PIRELY/4100/2021 käyttöoikeussopimus, seutuliiikenne, PirElyn yhteishankinta

- Valkeakoski-Uskila-HML 1.8.21-5.6.2022 ja 10.8.2021 - 9.8.2024.
- vuonna 2022 korvaus **12472,70 €** (alv 0 %).

4.1.5 Vekka Group Oy

HML405/08.01.01/2020 Lammin kuljetuskokonaisuus

Palvelulinja Kyläpussin osuus, käyttöoikeussopimus

- opetuspalveluiden, vammaispalveluiden ja ikäihmisten palveluiden kanssa yhdessä järjestetyn tarjouskilpailun perusteella Lammin palvelulinja Kyläpussin liikennöinti 11.8.2021 – 8/2022 + optiomahdollisuus max 1 vuotta.
- Optiovuosi otettu käyttöön
- vuonna 2022 korvaus **29014,76 €** (alv 0 %).

HML/1181/08.01.01/2019 käyttöoikeussopimus, palveluliikenne

- palvelulinja 7, 1.6.2020 - 5/2027. Jatko-optiomahdollisuus enintään kolme vuotta.

- vuonna 2022 korvaus **82742,42 €** (alv 0 %). Ikäihmisten palvelut ja vammaispuolustukset maksavat osan liikennöinnistä.

HML4504/08.01.01/2019 käyttöoikeussopimus, palveluliikenne

- Rengon palvelulinja Kyläpussi, 11.8.2020 – 8/2023. Jatko-optiomahdollisuus enintään yksi vuosi.
- vuonna 2022 korvaus **2541,18 €** (alv 0 %).

HML/1283/08.01.01/2018 käyttöoikeussopimus, palveluliikenne

- Kalvolan palvelulinja Kyläpussi, 11.8.2022 -
- Ajalla 8/2022 - 12/2022 korvaus **7378,91 €** (alv 0 %).

4.1.6 Tilausliikenne Ali-Vehmas Ay

HML/1283/08.01.01/2018 käyttöoikeussopimus, palveluliikenne

- Kalvolan palvelulinja Kyläpussi, 8.8.2018 – 8/2020. Jatko-optio 8/2020 – 8/2022.
- Ajalla 1/2022 - 7/2022 korvaus **5678,75 €** (alv 0 %).

4.2 Vuonna 2022 voimassa olleet bruttosopimukset

4.2.1 Sopimusten luonne

Hämeenlinnan kaupungin viranomaisalueella kesästä 2017 alkaen tehdyt bussiliikenteen hankintasopimukset ovat bruttosopimuksia. Lipputulot tulevat tilaajalle ja liikenteessä noudatetaan luvussa 3 määritetyt hinnat soveltuvin osin liikennöintialueen ja linjatyyppin mukaan.

4.2.2 Bus Travel Oy Reissu Ruoti

Yhla 3908/2016 bruttosopimus, kaupunkiliikenne

- kohde 2. linja 2, 4.6.2017 – 4.6.2022. Jatko-optio enintään kolme vuotta.
- Optiokausi otettu käyttöön
- vuonna 2022 korvaus **450 318,65 €** (alv 0 %).
- kohde 3. linja 4, 4.6.2017 – 4.6.2022. Jatko-optio enintään kolme vuotta.
- Optiokausi otettu käyttöön
- vuonna 2022 korvaus **731 921,33 €** (alv 0 %).
- kohde 4. linja 13, 4.6.2017 – 30.5.2020. Jatko-optio kaksi vuotta.
- vuonna 2022 korvaus **75441,72 €** (alv 0 %).

4.2.3 Länsilinjat Oy

Yhla 3908/2016 bruttosopimus, kaupunkiliikenne

- kohde 1. linjat 5 ja 10, 4.6.2017 – 3.6.2023. Jatko-optio enintään neljä vuotta.
- vuonna 2022 korvaus **1 028 783,83 €** (alv 0 %).
- kohde 5. linjat 14, 16 ja 17. 4.6.2017 – 30.5.2020. Jatko-optio kaksi vuotta.
- vuonna 2022 korvaus **278 691,61 €** (alv 0 %).

4.2.4 Mikkolan Liikenne Oy

Yhla 127/2017 bruttosopimus, seutuliikenne

- kohde 1. Hämeenlinna – Hauho sekä viikonloppuyhteydet Tyrväntöön. 4.6.2017 – 8/2021. Jatko-optio enintään kolme vuotta.

- vuonna 2022 korvaus **377 104,05 €** (alv 0 %).
- kohde 2. Hämeenlinna – Tyrvääntö. 4.6.2017 – 8/2021. Jatko-optio enintään kolme vuotta.
- vuonna 2022 korvaus **182 543,50 €** (alv 0 %).
- kohde 3. linja 751 Hauho – Alvettula – Ilmoila – Alvettula – Hauho. 4.6.2017 – 8/2019. Jatko-optio 8.8.2019 – 8/2021.
- kohde 11. Hauho-Ilmoila-Hauho (HML/3731/08.01.01/2020) alkaen 11.8.2021-8/2024. ei jatko-optiomahdollisuutta.
- vuonna 2022 korvaus **45 759,75 €** (alv 0 %). (tämä yhteissumma kahden edellä mainitun Hauho-Ilmoila sopimuksen osalta)

4.2.5 Vekka Group Oy (Miodex Oy)

HML/609/08.01.01/2019 bruttosopimus, seutuliikenne

- Kohde Ha1 ja Ha2. Parola-Nihattula-Hyrvälä-Renkajärvi. Parola-Suontaka-Mervi-Parola. Parola-Pelkola-Sattula-Parola-Hämeenlinna 8.8.2019-8/2022. Jatko-optiomahdollisuus yksi vuosi.
- vuonna 2022 korvaus **100 691,47 €** (alv 0 %).

HML/618/08.01.01/2019 bruttosopimus, kaupunkiliikenne

- kohde 6. Linjat 1, 3 ja 11. 1.4.2020 – 5/2027. Jatko-optiomahdollisuus kolme vuotta.
- vuonna 2022 korvaus **1 403 121,75 €** (alv 0 %)

HML/3291/08.01.01/2017 bruttosopimus, seutuliikenne

- kohde 1. Hämeenlinna – Renko. 8.8.2018 – peruskoulujen alku 2021 + optiomahdollisuus kolme vuotta.
- optiot käytössä
- vuonna 2022 korvaus **204 246,29 €** (alv 0 %)

HML/617/08.01.00/2019, bruttosopimus, seutuliikenne

- kohde 7. Hämeenlinna – Tervakoski (-Rmk). 8.8.2019 – 8/2024 + optiomahdollisuus 8/2024 – 8/2027.
- vuonna 2022 korvaus **658 111,55 €** (alv 0 %)

HML/401/08.01.01/2020 bruttosopimus, seutuliikenne, yhteishankinta Riihimäen kaupungin kanssa

- kohde 14. Tervakoski – Punkka – Riihimäki sekä Tervakoski – Ryttylä – Riihimäki. 11.8.2020 - 8/2024. Jatko-optiomahdollisuus max. kolme vuotta.
- vuonna 2022 korvaus **94 114,02 €** (alv 0 %)

HML/469/08.01.00/2021 bruttosopimus, kaupunkiliikenne

- kohde 5. Linjat 13, 16 ja 17. 6.6.2022 - 31.7.2029. Jatko-optiomahdollisuus max. kolme vuotta.
- vuonna 2022 korvaus **524 355,79 €** (alv 0 %)

HML/402/08.01.01/2020

- kohde 10. Hämeenlinna - Iittala. 7.6.2021 -
- vuonna 2022 korvaus **135 122,32 €** (alv 0 %)

4.2.6 Pekolan Liikenne Oy

HML/403/08.01.01/2020 bruttosopimus, seutuliikenne, yhteishankinta Lahden seudun joukkoliikenneviranomaisen kanssa Hämeenlinnan seudun osuus

- kohde 1. Hämeenlinna – Lammi – Lahti. 7.6.2021-31.5/7.6.2026 +optio 8.8.2026-3.6.2029.
- vuonna 2022 korvaus **395 954,55 €** (alv 0 %).

5 VERTAILU EDELLISIIN VUOSIIN

5.1 Liikennöintikorvaukset

Maksettavat liikennöintikorvaukset ovat kasvaneet energian hinnannousun ja muiden joukkoliikenteen kustannusindeksiin vaikuttavien seikkojen vuoksi. Vuosi 2021 oli ensimmäinen kokonainen vuosi, jolloin kaikki kaupunkilinjojen liikennöintisopimukset olivat bruttomallisia, jossa liikenteenharjoittaja saa kokonaiskorvauksen liikennöintikorvauksena ja tilaaja lipputulot. Näin olen vertailua ei voi tehdä aikaisempiin vuosiin verraten

	liikennöintikorvaukset							muutos	
	v. 2022 € alv 0 %	v. 2021 € alv 0 %	v. 2020 € alv 0 %	v. 2019 € alv 0 %	v. 2018 € alv 0 %	v. 2017 € alv 0 %	v. 2016 € alv 0 %	2021 → 2022 € alv 0 %	%
Kaupunki- ja seutuliikenne	7 043 639 €	6 098 267 €	5 787 742 €	5 227 932 €	4 919 433 €	3 832 621 €	2 337 329 €	945 373 €	16 %
Palveluliikenne	254 605 €	273 520 €	276 781 €	290 318 €	274 232 €	279 557 € ¹⁾	367 087 €	- 18 915 €	-7 %
YHTEENSÄ	7 298 244 €	6 371 787 €	6 064 523 €	5 518 249 €	5 193 665 €	4 112 178 €	2 704 417 €	926 457 €	15 %

1) Palveluliikenteen summasta on jätetty pois siellä aiempina vuosina mukana ollut Tassu-bussin henkilökuljetusosuus, jota ei makseta joukkoliikennemäärärahoista.

5.2 Lipputulot bruttosopimusliikenteessä

Lipputulot kasvoivat ilahduttavasti vuonna 2022. Suoraa vertailua vuoteen 2019 ei voi tehdä, koska vuonna 2019, merkittävä osa liikenteestä oli vielä käyttöoikeussopimukseen perustuvaa ja lipputuloja tuloutettiin merkittävän paljon liikennöitsijöille.

	v.2022 € alv 0 %	v.2021 € alv 0 %	v.2020 € alv 0 %	v.2019 € alv 0 %	v.2018 € alv 0 %	v.2017 € alv 0 %	muutos 2021 → 2022	
							€ alv 0 %	%
Lipputulot	3 076 876 €	2 215 397 €	1 889 983,00 €	2 094 026 €	2 032 969 €	973 298 €	861 479 €	39 %

5.3 Yhteenvetotaulukko

	v.2022	v.2021	menot (-) ja tulot (+) yhteensä		v.2018	v.2017	v.2016
	€ alv 0 %	€ alv 0 %	v.2020 € alv 0 %	v.2019 € alv 0 %	€ alv 0 %	€ alv 0 %	€ alv 0 %
subventio lippuihin	- €	- €	- €	- 714,24 €	- 4 014,25 €	-46 421 €	- 304 025,00 €
liikennöintikorvaukset	- 7 298 244 €	- 6 371 787 €	- 6 064 523,00 €	- 5 518 249,41 €	-5 193 665 €	-4 112 178 €	- 2 704 417,00 €
lipputulot	3 076 876 €	2 215 397 €	1 889 983,00 €	2 094 025,80 €	2 032 969 €	973 298,00 €	- €
YHTEENSÄ	- 4 221 368,08 €	- 4 156 389,45 €	- 4 174 540,00 €	- 3 424 937,85 €	- 3 164 710,25 €	- 3 185 301,00 €	- 3 008 441,00 €
muutos edellisestä vuodesta	kustannukset kasvoivat 64 978,63 € 1,6 %	kustannukset vähenivät 18 150,55 € 0,4 %	kustannukset kasvoivat 749 602,15 € 22 %	kustannukset kasvoivat 260 227,60 € 8 %	kustannukset vähenivät 20 590,75 € 0,60 %	kustannukset kasvoivat 176 860 € 6 %	kustannukset kasvoivat 128 705 € 4 %

5.4 Valtionavustus

Hämeenlinnan seutu saa Traficomilta keskisuurille kaupunkiseuduille tarkoitettua valtionavustusta. Vuonna 2022 korona kuritti edelleen valtakunnallisesti joukkoliikennettä ja sen kannattavuutta. Näin ollen valtionavun perusosan lisäksi maksettiin Hämeenlinnan seudun joukkoliikenteen lipputulomenetyksiin perustuvaa valtionavun koronakorvausta sekä tukea seudun joukkoliikenteen ilmastoperusteisiin toimenpiteisiin eli käytännössä puhtaiden käyttövoimien ja kaluston edistämiseen.

	v. 2022	v. 2021	v. 2020	v. 2019	v. 2018	v.2017	v.2016
Valtionavustus	700 000 €	710 000 €	730 000 €	740 000 €	780 000 €	820 000 €	885 000 €
Koronakorvaus	497 000 €	603 000 €	531 000 €				
Elvyttävät kehittämishankkeet	-	-	24 500 €				
Ilmastoperusteiset toimenpiteet	249 000 €	199 000 €	-				
Yht.	1 446 000 €	1 512 000 €	1 285 500 €	740 000 €	780 000 €	820 000 €	885 000 €

5.5 Nousujen tarkastelu

Walti-raportointiin perustuvaa nousutarkastelua on tehty vuodesta 2017 alkaen. Nousuja on laskettu sopimuksittain, ja alla mainitut nousulukemat on aiemmin saatu summaamalla kullekin sopimukselle ja linjatunnisteelle kirjautuneet nousut yhteen vuosittain. Lukemat sisältävät myös vaihtonousuja, joista asiakas ei maksa korvausta. Vuonna 2022 raportoitiin yhteensä noin 1 557 615 nousua, mikä on n. 60 % enemmän kuin vuonna 2021 ja n. 10 % enemmän kuin ennen koronaa vuonna 2019.

